AgEcon SEARCH
RESEARCH IN AGRICULTURAL & APPLIED ECONOMICS

The World's Largest Open Access Agricultural & Applied Economics Digital Library

This document is discoverable and free to researchers across the globe due to the work of AgEcon Search.

Help ensure our sustainability.

Give to AgEcon Search

AgEcon Search
http://ageconsearch.umn.edu
aesearch@umn.edu

*Papers downloaded from **AgEcon Search** may be used for non-commercial purposes and personal study only. No other use, including posting to another Internet site, is permitted without permission from the copyright owner (not AgEcon Search), or as allowed under the provisions of Fair Use, U.S. Copyright Act, Title 17 U.S.C.*

pISSN 1899-5241
eISSN 1899-5772

Journal of Agribusiness and Rural Development

www.jard.edu.pl

3(33) 2014, 75-84

PRAWNY ASPEKT ZARZĄDZANIA PUBLICZNYMI INWESTYCJAMI INFRASTRUKTURALNYMI W REGIONACH. DYLEMATY ROZWOJU SPOŁECZNO-GOSPODARCZEGO

Eryk Kosiński
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

Abstrakt. Niniejsze opracowanie stanowi analizę prawnych aspektów szczególnych inwestycji infrastrukturalnych w Polsce w regionach (województwach, ale też powiatach i gminach). Obszary omawianych inwestycji to: inwestycje drogowe (drogi publiczne), inwestycje kolejowe, inwestycje lotniskowe oraz inwestycje telekomunikacyjne. Kluczowy jest wpływ przedmiotowych inwestycji na rozwój społeczno-gospodarczy w regionach. Dylematy zarządzania dotyczące wymienionych inwestycji są nierozerwalnie związane z prawnym otoczeniem wprowadzanym przez państwo. Należy zwrócić uwagę na szczególne regulacje, gwarantujące szybkość postępowania (realizacji inwestycji). Wymienione regulacje stanowią szeroko rozumiane otoczenie prawne biznesu w sferze inwestycji infrastrukturalnych. Wszystkie przedmiotowe regulacje prawne są niezbędne w celu przyspieszenia rozwoju polskich regionów tak, aby osiągnąć w jak najbliższej przyszłości poziom rozwoju tzw. Zachodu (starych państw członkowskich Unii Europejskiej).

Słowa kluczowe: inwestycje infrastrukturalne, zarządzanie inwestycjami, infrastruktura, rozwój regionów, drogi publiczne, transport kolejowy, lotniska publiczne, telekomunikacja

WSTĘP

Współcześnie trudno wyobrazić sobie nowoczesne państwo oraz nowoczesne społeczeństwo bez zapewnienia dostępu do szeroko rozumianej infrastruktury technicznej zarówno dla odbiorców profesjonalnych (biznesowych), jak i nieprofesjonalnych od-

Copyright © Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu

Adres do korespondencji – Corresponding author: prof. dr hab. Eryk Kosiński, Zakład Publicznego Prawa Gospodarczego, Uniwersytet im. Adam Mickiewicza w Poznaniu, ul. Św. Marcin 90, 60-809 Poznań, Poland, e-mail: erykk@amu.edu.pl

biorców końcowych (gospodarstw domowych). Do tak rozumianej infrastruktury należy zaliczyć sieć dróg publicznych, infrastrukturę kolejową (sieć trakcyjną, tory, dworce kolejowe), infrastrukturę lotniskową, sieć telekomunikacyjną.

Występowanie wymienionej infrastruktury i zakres dostępu do niej wyznacza standard życia danego społeczeństwa. Co więcej, określa poziom rozwoju cywilizacyjnego danego państwa. Brak dostępu do danej infrastruktury powoduje zjawisko wykluczenia danego terenu i jego społeczności. Oznacza pozbawienie ludzi dostępu do nowoczesności, do możliwości samokształcenia, korzystania z dóbr kultury, dostępu do służby zdrowia, możliwości poszukiwania pracy, dostępu do informacji itd.

Wydawałoby się, że nowoczesna infrastruktura nie zna granic. Ponadto, że skoro jej parametry mają charakter techniczny, to na całym świecie infrastruktura i jej sieci będą zbliżone, w tym pod względem regulacji prawnej. Tymczasem względy pozatechniczne, jak: zwyczaje, tradycja, względy historyczne, doświadczenie oraz kultura polityczna danego społeczeństwa odgrywają bardzo dużą rolę [Gilbert i in. 2006].

Zadaniem niniejszej publikacji jest analiza prawnych aspektów inwestycji infrastrukturalnych w regionach (przede wszystkim w województwach, ale także w powiatach i gminach) w przypadku infrastruktury, gdzie państwo wprowadza szczególne regulacje prawne gwarantujące specjalne, szybkie i efektywne tryby realizacji inwestycji. Umożliwia to ocenę realnych możliwości wdrożenia przemian społeczno-gospodarczych w różnych regionach w Polsce.

INWESTYCJE DROGOWE

Inwestycje w zakresie infrastruktury drogowej w Polsce są uregulowane przez Ustawę z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych [Ustawa... 20013 d].

Na podstawie art. 11a ust. 1 przywołanej Ustawy... [2008] właściwy wojewoda, w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich, albo starosta, w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, na wniosek właściwego zarządcy drogi wydają decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej[1]. Z kolei w przypadku inwestycji drogowej realizowanej na obszarze dwóch lub więcej województw, decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wydaje wojewoda, na którego obszarze właściwości znajduje się największa część nieruchomości przeznaczonych na realizację inwestycji drogowej (art. 11a ust. 2). Wniosek o wydanie decyzji wymaga uprzednich opinii właściwego miejscowo zarządu województwa, zarządu powiatu oraz wójta, burmistrza bądź prezydenta (art. 11b).

Zgodnie z art. 11d ust. 5 Ustawy... [2013 d], właściwy wojewoda, w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich, albo starosta, w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, wysyłają zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji, a w przypadku inwestycji realizowanych na obszarze dwóch lub więcej województw wojewodom, na których obszarze właściwości znajduje się część nieruchomości objętej

[1] Patrz szczegółowo art. 19 ust. 2 Ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych [Ustawa... 2013 a].

wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej, oraz zawiadamiają pozostałe strony w drodze obwieszczeń.

Decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej doręcza wnioskodawcy i innym podmiotom właściwy wojewoda (w przypadku dróg krajowych i wojewódzkich) bądź starosta (w przypadku dróg powiatowych i gminnych). Pozostałe strony są zawiadamiane o wydaniu decyzji poprzez obwieszczenie. W przypadku inwestycji na obszarze więcej niż jednego województwa zawiadomienie wysyła się wojewodom, na których obszarze właściwości znajduje się część nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie tej decyzji.

Ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych przewiduje szczególny tryb nabywania nieruchomości niezbędnych pod inwestycje drogowe. Nieruchomości, co do których SP bądź właściwa jednostka samorządu terytorialnego nie rozporządza stosownym tytułem prawnym umożliwiającym realizację inwestycji, stają się własnością, odpowiednio, Skarbu Państwa bądź właściwej jednostka samorządu terytorialnego z mocy prawa (*ex lege*) z dniem, kiedy właściwa decyzja wojewody o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna w rozumieniu art. 16 § 1 k.p.a. (art. 12 ust. 4) [Ustawa... 2013 d].

Zgodnie z art. 12 ust. 1 Ustawy o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej zatwierdza podział nieruchomości w wymaganym zakresie (na wniosek właściwego zarządcy drogi, art. 11d ust. 1 pkt 3) [Ustawa... 2013 d].

Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej określa termin wydania nieruchomości lub wydania nieruchomości i opróżnienia lokali oraz innych pomieszczeń (nie krótszy niż 120 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej stała się ostateczna (art. 16 ust. 2) [Ustawa... 2013 d].

Na podstawie art. 17 ust. 1 tej Ustawy... [2013 d] właściwy wojewoda, w odniesieniu do dróg krajowych i wojewódzkich, albo starosta, w odniesieniu do dróg powiatowych i gminnych, obligatoryjnie nadają decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji drogowej rygor natychmiastowej wykonalności, o ile z takim wnioskiem zwróci się zarządca drogi, a wniosek ten będzie uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Jak widać, wojewoda bądź starosta rozporządza pewnym marginesem swobodnego uznania w ramach interpretacji pojęć nieostrych (interes społeczny, interes gospodarczy). Opisany tryb bezsprzecznie stanowi o możliwej szybkości i efektywności realizacji inwestycji publicznych w obszarze dróg publicznych.

Finansowanie inwestycji infrastrukturalnych (zdefiniowanych jako budowa, przebudowa, remont) w zakresie dróg publicznych oraz w zakresie infrastruktury kolejowej znajduje swą regulację prawną w Ustawie z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego [Ustawa... 2005]. Zgodnie z art. 3 ust. 1 tej ustawy, zadania w zakresie budowy, przebudowy, remontu, utrzymania i ochrony dróg oraz zarządzania nimi finansowane są przez ministra właściwego do spraw transportu za pośrednictwem Generalnego Dyrektora Dróg Krajowych i Autostrad albo drogowych spółek specjalnego przeznaczenia – w przypadku dróg krajowych, samorząd województwa – w przypadku dróg wojewódzkich oraz samorząd powiatowy – w przypadku dróg powiatowych.

INWESTYCJE KOLEJOWE

Inwestycje w sektorze kolejowym uregulowane są Ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym [Ustawa... 2013 c].

Decyzję o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej wydaje właściwy wojewoda, na wniosek operatora infrastruktury kolejowej w Polsce – spółki PKP Polskie Linie Kolejowe Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie (PKP PLK SA)[2]. Jak widać, publiczne inwestycje kolejowe w Polsce są zawężone wyłącznie do inwestycji państwowych (SP), w tym grupy kapitałowej (holdingu) PKP SA.

Wniosek o wydanie decyzji jest opiniowany, między innymi, przez właściwy miejscowo zarząd województwa, zarząd powiatu oraz wójta (burmistrza, prezydenta miasta) pod kątem ochrony samorządowych obiektów infrastruktury (art. 9o ust. 3 pkt 4 lit. h) [Ustawa... 2013 c].

Właściwy wojewoda wysyła zawiadomienia o wszczęciu postępowania o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji oraz zawiadamia pozostałe strony w drodze obwieszczeń (art. 9o ust. 6 ustawy o transporcie kolejowym). Z dniem doręczenia zawiadomienia nieruchomości stanowiące własność SP lub jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej, nie mogą być przedmiotem obrotu (nie mogą być zbyte czy obciążane pod jakimkolwiek tytułem prawnym; art. 9o ust. 8) [Ustawa... 2013 c]. Wszelkie czynności prawne dokonane z naruszeniem tego zakazu są nieważne z mocy samego prawa (nieważność *ex lege, ex tunc*).

Decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej jest doręczana wnioskodawcy (spółce PKP PLK SA). Właściciele oraz użytkownicy wieczyści nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji są jedynie zawiadamiani o jej wydaniu na adres wskazany w katastrze nieruchomości. Pozostałe strony są zawiadamiane w drodze obwieszczeń (art. 9q ust. 2) [Ustawa... 2013 c].

Decyzja określa termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń (nie krótszy niż 30 dni od dnia, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna; art. 9q ust. 6 ustawy).

Szczególny tryb nabywania nieruchomości niezbędnych do realizacji inwestycji kolejowych jest przewidziany w art. 9s ust. 3 Ustawy... [2013 c]. Zgodnie z tym przepisem, nieruchomości wydzielone liniami rozgraniczającymi teren w decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stają się z mocy prawa własnością SP z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna. Z kolei spółka PLK S.A. nabywa z mocy prawa z dniem, w którym decyzja o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej stała się ostateczna, prawo użytkowania wieczystego nieruchomości gruntowych, których własność w tym trybie nabył SP, oraz prawo własności budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na tych nieruchomościach (art. 9s ust. 3b) [Ustawa... 2013 c].

Podobnie jak w przypadku inwestycji drogowych, właściwy wojewoda nadaje decyzji o ustaleniu lokalizacji linii kolejowej rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek PLK SA, o ile wniosek ten jest uzasadniony interesem społecznym lub gospodar-

[2] Patrz m. in. Ustawa z dnia 8 września 2000 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe" [Ustawa... 2014 b].

czym, oraz jeżeli jest to niezbędne do wykazania prawa do dysponowania nieruchomością na cele budowlane w rozumieniu Prawa budowlanego (art. 9w ust. 1 i ust. 2 ustawy) [Ustawa... 2013 c]. Decyzja o ustaleniu lokalizacji uprawnia spółkę PKP PLK SA do dysponowania nieruchomością na cele budowlane oraz do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie, natomiast pozostałe podmioty zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń (tak art. 9w ust. 3).

INWESTYCJE LOTNISKOWE

Zgodnie z Ustawą z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze [Ustawa... 2013 b], zarówno publiczne, jak i prywatne inwestycje lotniskowe w zakresie lotnisk użytku publicznego (art. 54 ust. 2) w Polsce są realizowane na wniosek podmiotu zakładającego lotnisko (art. 55 ust. 2), zarządzającego lotniskiem lub Polską Agencję Żeglugi Powietrznej[3] – art. 3 Ustawy z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego [Ustawa... 2009]. Wniosek, zarówno w przypadku inwestycji drogowych, jak i kolejowych, wymaga zaopiniowania przez właściwy miejscowo zarząd województwa, zarząd powiatu oraz wójta, burmistrza lub prezydenta miasta (art. 5 ust. 1) [Ustawa... 2009, Kosiński 2014].

Decyzję o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego wydaje właściwy wojewoda (art. 3) [Ustawa... 2009].

Zawiadomienie o wszczęciu postępowania w sprawie wydania decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego właściwy wojewoda wysyła wnioskodawcy, właścicielom lub użytkownikom wieczystym nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji oraz zawiadamia pozostałe strony o wszczęciu tego postępowania w drodze obwieszczenia (art. 7 ust. 1). Z dniem doręczenia zawiadomienia nieruchomości stanowiące własność SP bądź jednostek samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, nie mogą być przedmiotem obrotu w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami (nie mogą być zbyte ani obciążane pod jakimkolwiek tytułem prawnym; art. 7 ust. 5) [Ustawa... 2009].

Decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego wyznacza termin wydania nieruchomości lub opróżnienia lokali i innych pomieszczeń (nie krótszy niż 30 dni od dnia, w którym decyzja o zezwoleniu stała się ostateczna). Ponadto decyzja ta obligatoryjnie określa oznaczenie nieruchomości lub ich części niezbędnych do realizacji inwestycji (art. 8 ust. 1 i ust. 2) [Ustawa... 2009].

Zarówno w przypadku innych inwestycji infrastrukturalnych, jak i w przypadku inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego, decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego zatwierdza projekt podziału nieruchomości (art. 9 ust. 1 ustawy) [Ustawa... 2009].

Także w zakresie nabywania nieruchomości niezbędnych do realizacji inwestycji lotniskowych ustawa o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego zawiera bliźniacze rozwiązania w stosunku do przepisów regulujących inwestycje drogowe i kolejowe. Zgodnie z art. 21 przywołanej

[3] Patrz: Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej [Ustawa... 2006].

ustawy, nieruchomości niezbędne do realizacji inwestycji stają się z mocy prawa własnością SP albo właściwej jednostki samorządu terytorialnego (w przypadku, gdy zakładającym lotnisko albo zarządzającym lotniskiem jest organ tej jednostki samorządu terytorialnego albo jej samorządowa jednostka organizacyjna) z dniem, w którym decyzja o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego stała się ostateczna. Nieruchomości niebędące własnością SP, jednostki samorządu terytorialnego, zakładającego lotnisko albo zarządzającego lotniskiem, a niezbędne do realizacji inwestycji, są oznaczane we wniosku o wydanie decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego (art. 6 ust. 1 pkt 3) [Ustawa... 2009].

Zgodnie z art. 26 Ustawy... [2009], właściwy wojewoda nadaje decyzji o zezwoleniu na realizację inwestycji w zakresie lotniska użytku publicznego rygor natychmiastowej wykonalności na wniosek zakładającego lotnisko, zarządzającego lotniskiem lub Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej, jeżeli wniosek ten jest uzasadniony interesem społecznym lub gospodarczym. Decyzja uprawnia do rozpoczęcia robót budowlanych, zobowiązuje do niezwłocznego wydania nieruchomości, opróżnienia lokali i innych pomieszczeń (w terminie nie dłuższym niż cztery miesiące od dnia, w którym decyzja ta stała się ostateczna) oraz uprawnia do faktycznego objęcia nieruchomości w posiadanie.

INWESTYCJE TELEKOMUNIKACYJNE

Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Ustawa... 2010 b] została wprowadzona jako element wdrażania programu cyfryzacji i internetyzacji Polski (Program „Cyfrowa Polska")[4]. Program ten stanowi także narzędzie służące wykorzystaniu środków unijnych w ramach krajowych (PO Innowacyjna Gospodarka, PO Rozwój Polski Wschodniej) oraz regionalnych programów operacyjnych, zapewniających ogólnopolski dostęp do Internetu szerokopasmowego poprzez przyspieszenie budowy sieci nowej generacji (NGN/NGA), dzięki której użytkownicy końcowy uzyskają dostęp do Internetu (głównie światłowodowy, tj. zestandaryzowany, o znikomym wpływie na środowisko naturalne i zdrowie ludzkie), przy znacznie większej przepustowości łączy (średnio 10 Mb/s)[5].

Zgodnie z art. 3 ust. 1 Ustawy... [2010 b], jednostka samorządu terytorialnego w celu zaspokajania zbiorowych potrzeb wspólnoty samorządowej może budować lub eksploatować infrastrukturę telekomunikacyjną i sieci telekomunikacyjne oraz nabywać prawa do infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, dostarczać sieci telekomunikacyjne lub zapewniać dostęp do infrastruktury telekomunikacyjnej oraz świadczyć, z wykorzystaniem posiadanej infrastruktury telekomunikacyjnej i sieci telekomunikacyjnych, usługi na rzecz przedsiębiorców telekomunikacyjnych, określonych podmiotów (jak jednostki podległe Ministrowi Obrony Narodowej i inne) oraz na rzecz użytkowników końcowych.

Powyższa działalność może być prowadzona przez jednostki samorządu terytorialnego na podstawie odpowiedniej uchwały właściwego organu stanowiącego (art. 3 ust. 5) [Ustawa... 2010 b].

[4] Patrz uzasadnienie rządowego projektu ustawy (VI.2546).
[5] Jak wyżej, s. 1 oraz s. 21-22.

W ramach świadczenia usług na rzecz użytkowników końcowych ustawa o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych przewiduje świadczenie bezpłatnej usługi dostępu do Internetu. Warunkiem możliwości świadczenia takich usług jest brak zaspokojenia zapotrzebowania na Internet na rynku lokalnym (art. 6 ust. 1). Usługa darmowego Internetu (bez pobiera opłat) bądź za opłatą poniżej ceny rynkowej może być świadczona za zgodą Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej (art. 7 ust. 1) [Ustawa... 2010 b].

Szczególny tryb realizowania inwestycji telekomunikacyjnych dotyczy tzw. regionalnych sieci szerokopasmowych (art. 2 ust. 1 pkt 1 i 2) [Ustawa... 2010 b].

Co do zasady, regionalną sieć szerokopasmową realizuje się na podstawie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej, wydawanej przez właściwego wojewodę (art. 49, art. 50 ust. 1). Niemniej możliwe jest dokonanie takiej inwestycji bez wymienionej decyzji (art. 49a) [Ustawa... 2010 b].

Wojewoda w terminie 14 dni od dnia złożenia wniosku o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej, zawiadamia o wszczęciu postępowania w sprawie o ustalenie lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej wnioskodawcę oraz właścicieli lub użytkowników wieczystych nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie tej decyzji. Pozostałe strony zawiadamia w drodze obwieszczenia. Ponadto wojewoda zawiadamia organy właściwe miejscowo w sprawach decyzji o pozwoleniu na budowę oraz decyzji o warunkach zabudowy. Wójt, burmistrz lub prezydent miasta niezwłocznie po otrzymaniu zawiadomienia ogłasza o wszczęciu postępowania w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu gminy oraz w sposób zwyczajowo przyjęty (art. 52 ust. 1) [Ustawa... 2010 b].

Zawiadomienie, tak jak zawiadomienie w przypadku innych opisywanych inwestycji infrastrukturalnych, wywołuje szereg skutków prawnych[6]. Po pierwsze, nieruchomości stanowiące własność SP lub jednostki samorządu terytorialnego, objęte wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej, nie mogą być przedmiotem obrotu. Po drugie, w odniesieniu do nieruchomości objętych wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej, do czasu wydania takiej decyzji, nie wydaje się decyzji o pozwoleniu na budowę dla inwestycji innej niż inwestycja celu publicznego oraz decyzji o warunkach zabudowy, a toczące się postępowania w tych sprawach ulegają zawieszeniu z mocy prawa do czasu wydania ostatecznej decyzji w sprawie ustalenia lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej. Po trzecie, obrót innymi nieruchomościami, objętymi wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej oraz ustanowienie na nich ograniczonych praw rzeczowych, nie wpływa na toczące się postępowanie (art. 52 ust. 5). Po czwarte, w przypadku zbycia własności lub prawa użytkowania wieczystego nieruchomości objętej wnioskiem o wydanie decyzji o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej, po doręczeniu zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, nabywca i zbywca są obowiązani zgłosić właściwemu wojewodzie dane nowego właściciela lub użytkownika wieczystego. Niedokonanie powyższego zgłoszenia i prowadzenie postępowania bez udziału nowego właściciela nie stanowią podstawy do

[6] Projektodawca Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Ustawa... 2010 b] wskazuje, że rozwiązania przyjęte w ustawie są wzorowane na Ustawie o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych [Ustawa... 2013 d] oraz Ustawie o transporcie kolejowym [Ustawa... 2013 c] (s. 21 uzasadnienia projektu ustawy).

wznowienia postępowania (art. 52 ust. 6). Wszelkie czynności prawne dokonane z naruszeniem wymienionych zakazów są nieważne z mocy samego prawa.

Decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej zobowiązuje podmiot zarządzający lub gospodarujący gruntami stanowiącymi własność SP lub jednostek samorządu terytorialnego, z wyłączeniem terenów zajętych pod drogi publiczne, terenów zajętych pod linie kolejowe i gruntów pokrytych wodami płynącymi, do ich wydania najpóźniej w dniu uzyskania przez inwestora decyzji o pozwoleniu na budowę. Ponadto uprawnia inwestora do faktycznego objęcia w posiadanie gruntów stanowiących własność SP lub jednostki samorządu terytorialnego oraz stanowi tytuł prawny do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (art. 54 ust. 4) [Ustawa... 2010 b].

Decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej podlega doręczeniu przez właściwego wojewodę wnioskodawcy. Pozostałe strony są zawiadamiane w drodze obwieszczenia (art. 57 ust. 1).

Zgodnie z art. 54 ust. 10 Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych, decyzja o ustaleniu lokalizacji regionalnej sieci szerokopasmowej podlega natychmiastowemu wykonaniu [Ustawa... 2010 b].

Brak jest w przypadku realizacji inwestycji w obszarze regionalnej sieci szerokopasmowej szczególnego trybu wywłaszczania nieruchomości (przechodzenia prawa własności na SP czy daną jednostkę samorządu terytorialnego). Z zasady jest to zbędne ze względów technicznych. Niemniej art. 54 ust. 3 Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Ustawa... 2010 b] odsyła do przepisów Ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami [Ustawa... 2014 a], zgodnie z którymi na inwestorze ciąży obowiązek przywrócenia nieruchomości do stanu poprzedniego, niezwłocznie po założeniu lub przeprowadzeniu odpowiednich ciągów, przewodów i urządzeń. Jeżeli przywrócenie nieruchomości do stanu poprzedniego jest niemożliwe albo powoduje nadmierne trudności lub koszty, inwestor jest zobowiązany do zapłaty stosownego odszkodowania – art. 124 ust. 4, art. 128 ust. 4 [Ustawa... 2014 a] w związku z art. 54 ust. 3 Ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Ustawa... 2010 b].

PODSUMOWANIE

Przedstawiona analiza prawnych podstaw realizacji inwestycji infrastrukturalnych w Polsce wskazuje, że rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej, lotniskowej oraz telekomunikacyjnej stanowi współcześnie priorytet państwa, jednak procedury są dość skomplikowane [Myna 2012].

Pionierskimi regulacjami prawnymi w zakresie realizacji inwestycji infrastrukturalnych są: Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym [Ustawa... 2013 c] oraz Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych [Ustawa... 2013 d]. To na tych przepisach były wzorowane późniejsze regulacje realizacji inwestycji infrastrukturalnych. Co więcej, na wymienionych rozwiązaniach była wzorowana regulacja prawna przygotowania turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012, czyli Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 [Ustawa... 2010 a]. Ta ostatnia wymieniona regulacja prawna

oraz uregulowane przez nią inwestycje (w infrastrukturę sportową – stadiony oraz w pozostałą infrastrukturę niezbędną do przeprowadzenia wymienionego turnieju) stały się podstawą do udoskonalenia procesu inwestycyjnego w infrastrukturze. Ostatecznie przygotowanie i organizacja turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012 stały się wielkim sukcesem oraz wzorem na przyszłość (pomimo oczywistych, powszechnie znanych niedoskonałości w obszarze realizacji) [Kosiński 2013].

W Polsce, ze względów historycznych, mamy do czynienia z określonym opóźnieniem w sferze rozwoju nowoczesnej infrastruktury. Stąd konieczność znaczącego przyspieszenia realizacji inwestycji, w tym przede wszystkim z wykorzystaniem środków unijnych (Fundusz Spójności, inne). Pozostaje to w szeroko rozumianym interesie publicznym [Zimny 2008]. Stąd prawo musi przede wszystkim uwzględniać i realizować ten interes, szanując niemniej w maksymalnie szerokim zakresie interesy indywidualne (stąd, m. in., obecność we wszystkich przedmiotowych regulacjach prawnych trybów określania i wypłaty odszkodowań za przejmowane na własność państwa czy jednostek samorządu terytorialnego prawa, określenie trybu zawiadomień i dokonywanych inwestycjach czy trybów odwoławczych).

Na szczególną uwagę ze względów społecznych zasługują inwestycje w zakresie regionalnych sieci szerokopasmowych, o których jest mowa w Ustawie z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych [Ustawa... 2010 b]. Inwestycje te mają ogromne znaczenie dla ludności, szczególnie w małych ośrodkach, dotychczas pozbawionych dostępu do usług internetowych. Tym samym stanowią realizację zasady otwartej sieci, gwarantującej jak najpełniejsze zaspokojenie potrzeb użytkowników końcowych poprzez dostęp do sieci oraz unijnej koncepcji społeczeństwa informacyjnego [Resiak 2004, s. 47-49].

Z ekonomicznego punktu widzenia niezwykle trafnie analizuje badaną tematykę Zimny [2008], przedstawiając problematykę finansowania oraz efektywności ekonomicznej inwestycji infrastrukturalnych realizowanych przez samorządy gmin Wielkopolski.

LITERATURA

Gilbert R.J., Kahn E.P., Newberry D.M., 2006. Introduction: International comparisons of electricity regulation. W: International comparisons of electricity regulation. Red. R.J. Gilbert, E.P. Kahn. Cambridge University Press, Cambridge.

Kosiński E., 2013. Regulacja prawna trybu przygotowania finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. Wybrane zagadnienia. W: Swoistość procedur publicznego prawa gospodarczego. Red. B. Popowska. Wyd. Naukowe UAM, Poznań, 219-235.

Kosiński E., 2014. Publiczne inwestycje infrastrukturalne w sferze lotnisk publicznych i ich wpływ na rozwój społeczno-gospodarczy regionów. W: Prawne, administracyjne i ekonomiczne uwarunkowania działalności lotniczej w Polsce. Red. K. Biskup, Z. Bukowski. Wyd. Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego, Bydgoszcz, 81-91.

Myna A., 2012. Modele rozwoju lokalnej infrastruktury technicznej. Wyd. Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Lublin.

Resiak A., 2004. Polityka telekomunikacyjna. W: Infrastruktura. Red. Z. Brodecki. Wyd. Prawnicze LexisNexis, Warszawa, 47 i n.

Ustawa z dnia 16 grudnia 2005 r. o finansowaniu infrastruktury transportu lądowego. 2005. Dz. U. Nr 267, poz. 2251.

Ustawa z dnia 8 grudnia 2006 r. o Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. 2006. Dz. U. Nr 249, poz. 1829 z późn. zm.
Ustawa z dnia 12 lutego 2009 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie lotnisk użytku publicznego. 2009. Dz. U. Nr 42, poz. 340 z późn. zm.
Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o przygotowaniu finałowego Turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012. 2010 a. Dz. U. z 2010 r. Nr 26, poz. 133 z późn. zm.
Ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych. 2010 b. Dz. U. Nr 106, poz. 675 z późn. zm.
Ustawa z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych. 2013 a. Dz. U. z 2013 r., poz. 260 z późn. zm.
Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze. 2013 b. Dz. U. z 2013 r., poz. 1393 z późn. zm.
Ustawa z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym. 2013 c. Dz. U. z 2013 r., poz. 1594 z późn. zm.
Ustawa z dnia 10 kwietnia 2003 r. o szczególnych zasadach przygotowania i realizacji inwestycji w zakresie dróg publicznych. 2013 d. Dz. U. z 2013 r., poz. 687 z późn. zm.
Ustawa z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami. 2014 a. Dz. U. z 2014 r., poz. 518 z późn. zm.
Ustawa z dnia 8 września 2001 r. o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe". 2014 b. Dz. U. z 2014 r., poz. 1160.
Zimny A., 2008. Uwarunkowania efektywności inwestycji gminnych w sferze infrastruktury technicznej. Wyd. Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, Konin.

LEGAL ASPECTS OF A MANAGEMENT OF INFRASTRUCTURE PUBLIC INVESTMENTS IN REGIONS. DILEMMAS OF THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

Summary. This article provides for an analysis of legal aspects of certain particular investment processes within technical infrastructure in the Polish regions (voivodeships, but in the counties and communes as well). Those mentioned investments are undertaken in the areas of roads, railroads, airports and telecommunication. The impact of the investments is crucial in terms of the socio-economic development of the modern state and society. All dilemmas in terms of the mentioned investments' management are related to legal regulations imposed by the state. It is noteworthy that those special regulations are aimed at organising the investment process in an efficient and adequately speedy way. Those regulations provide for a broad legal environment of business within the infrastructure investments. All of those regulations are necessary in order to push the continuous progress of the Polish regions targeting at reacting the level of socio-economic development of the so-called western countries (old, early members of the EU).

Key words: infrastructure investments, management of investments, development of regions, public roads, public airports, telecommunication

Zaakceptowano do druku – Accepted for print: 25.07.2014

Do cytowania – For citation: Kosiński E., 2014. Prawny aspekt zarządzania publicznymi inwestycjami infrastrukturalnymi w regionach. Dylematy rozwoju społeczno-gospodarczego. J. Agribus. Rural Dev. 3(33), 75-84.